

Verantwoording Raad van Advies

1. VERANTWOORDING RAAD VAN ADVIES

In dit jaarverslag legt de raad van advies (RvA) als onderdeel van een maatschappelijke organisatie verantwoording af over de wijze waarop hij in 2022 invulling heeft gegeven aan de uitvoering van zijn taken en bevoegdheden.

Taken en bevoegdheden

De raad van advies is in 2008 opgericht om de maatschappelijke taak van Wooninc. te waarborgen. De RvA adviseert over het sociaal ondernemerschap en reflecteert op de sociaal-maatschappelijke doelstellingen zoals weergegeven in het ondernemingsplan. Doel is een inspiratieorgaan te zijn en bestuur en raad van commissarissen op strategisch en tactisch niveau te prikkelen. De taken en bevoegdheden van de raad zijn vastgelegd in de statuten van Wooninc. alsmede het RvA-reglement.

Samenstelling en zittingstermijn

Het aantal leden is statutair bepaald op minimaal 5 en maximaal 9. De zittingstermijn is 4 jaar met een optie op een eenmalige verlenging van nog eens 4 jaar. De samenstelling van de RvA was in 2022 als volgt:

Naam	(her)benoemd	aftredend	herbenoembaar
Driek van de Vondervoort (vz.)	09-sep-20	09-sep-24	nee
Mohammed Chahim	15-sep-20	15-sep-24	nee
Tessie Hartjes	01-dec-20	01-dec-24	nee
Jeanny van den Berg	01-mrt-21	01-mrt-25	nee
Jos van der Lans	01-jan-19	01-jan-23	ja
Jos Smeets	01-jan-19	01-jan-23	ja
Rob van de Ven	01-jan-19	01-jan-23	ja
Ergin Borova	01-jan-19	01-jan-23	ja

De leden van de raad zijn afkomstig uit het maatschappelijk veld waarin Wooninc. actief is en kunnen geen lid zijn van het bestuur, de RvC of huurdersorganisatie SHWplus. De raad wordt gevormd uit creatieve mensen, die in staat zijn om de voor Wooninc. bepalende sociale, politieke en maatschappelijke factoren in hun samenhang te beoordelen alsook 'out of the box' te denken. De leden beschikken over een specifieke achtergrond, die een verantwoorde en inhoudelijke discussie over de maatschappelijke opdracht van Wooninc. mogelijk maakt. Zij zijn echter geen belangenbehartigers voor een maatschappelijke groep maar nemen op persoonlijke titel vanuit hun achtergrond zitting in de raad.

Bijeenkomsten

In de RvA-bijeenkomsten worden maatschappelijke thema's en/of dilemma's behandeld, waarbij de raad adviseert over vraagstukken die op (middel)lange termijn actueel zijn en wat die voor Wooninc. betekenen wat betreft perspectieven en dilemma's. De raad betreft voor zover nodig anderen bij de bijeenkomsten dan wel het proces naar gedachtevorming, bijvoorbeeld in de vorm van (externe) deskundigen en/of werkbezoeken. De RvA komt jaarlijks driemaal met het bestuur bijeen. Per bijeenkomst ontvangt een lid € 250.

Maart

In de bijeenkomst van 24 maart zijn de ontwikkelingen in het stakeholdersmanagement besproken in relatie tot wat de 'Toezichtvisie RvC en bestuur' betekent voor de positie, rol en inbreng van de raad van advies. Centraal stond de vraag of Wooninc. voldoende gebruik maakt van de expertise en het inzicht van de RvA, nu het belang van dit adviesorgaan in de Toezichtvisie alleen maar is toegenomen. Mede als gevolg van de parlementaire enquête in 2014 zijn woningcorporaties teruggedrongen naar het sociale domein, maar vanaf 2020 neemt de claim van politiek en maatschappij op hun inzet en vermogen weer toe. Naast dat krachtenveld verandert ook de maatschappelijke context steeds sneller. En daarmee onze maatschappelijke opdracht. Mede daarom wordt het belang van een onafhankelijk klankbord belangrijker. De RvA signaleert en agendeert maatschappelijke ontwikkelingen en reflecteert op de sociaal-maatschappelijke doelstellingen in het ondernemingsplan. Het gaat om veranderingen in maatschappelijke waarden en maatschappelijke waardigheid. De raad van advies acteert op beide vlakken. Tot 2015 heette de raad van advies de raad van belanghouders, waarbij er sprake was van een dubbelfunctie: vertegenwoordiger van belanghebbenden én adviesorgaan rond de maatschappelijke opdracht. Vanaf 2015 legt de RvA zich toe op de maatschappelijke adviesrol, als gevolg waarvan de raad formeel geen positie meer heeft ten aanzien van belanghebbenden (stakeholders). Op 24 maart is met de RvA besproken wat dat betekent voor de aanwezigheid/rol van de raad bij de jaarlijkse stakeholdersbijeenkomst. Tijdens deze bijeenkomst verantwoorden bestuur en RvC zich over de maatschappelijke opdracht aan de stakeholders, en niet aan de raad van advies. De rol van de RvA is vooruitkijken, waarbij onafhankelijkheid de basis is voor het functioneren van de raad als maatschappelijk klankbord. Hoe die klankbordrol exact wordt ingevuld, is in overleg met de raad bepaald. Vanaf 2023 komt de RvA jaarlijks tweemaal voor een dagdeel met het bestuur bijeen, waarbij een thema centraal staat dat verband houdt met de dilemma's waar Wooninc. voor staat. Per thema wordt een passende locatie gezocht, en een gastspreker die over het thema een inspirerende inleiding houdt. Per bijeenkomst ontvangt een lid bij aanwezigheid € 500 plus een reiskostenvergoeding.

September

Op 29 september heeft de raad een werkbezoek gebracht aan het Europees Parlement in Brussel. Europa is niet meer weg te denken uit ons werkveld. Europese besluiten hebben steeds meer invloed op het werk van woningcorporaties. Bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid en subsidies voor innovaties, maar ook bij klimaatvraagstukken geniet een grensoverschrijdende aanpak de voorkeur. Daarom werkt Aedes samen met tientallen huisvestingsorganisaties uit Europa via de Europese koepelorganisatie Housing Europe.

Via een rondleiding met Europarlementariër Mohammed Chahim heeft de raad zich in brede zin laten informeren over de rol en werking van het Europees Parlement, waarbij ook de grote vergaderzaal is bezocht. Daarna zijn we met Mohammed Chahim en Robin van Leijen, belangenbehartiger bij Aedes, het gesprek aangegaan over de actuele Europese thema's voor woningcorporaties zoals de European Green Deal en New European Bauhaus.

De European Green Deal is de nieuwe groeistrategie voor de komende decennia, waarmee de EU in 2050 klimaatneutraal wil zijn, wat is verankerd in de Europese klimaatwet met als doel voor 2030 de netto-uitstoot van broeikasgassen met 55% te reduceren. FitFor55 (FF55) is het wetgevingspakket dat hier uitwerking aan geeft. Het pakket bestaat uit 14 wetsvoorstellen en is daarmee het grootste wetgevingspakket uit de historie van de EU. FF55 is gebaseerd op drie pijlers: 1. beprijzen, 2. doelstellingen, 3. bronbeleid. Meerdere voorstellen van FF55 gaan over het verduurzamen van gebouwen. In het gesprek met Chahim en Van Leijen zijn de belangrijkste voorstellen voor woningcorporaties besproken, waaronder de energieprestatie van gebouwen (EPBD). Dit wetsvoorstel introduceert veel nieuwe verplichtingen en standaarden zoals onder meer een volledige herziening van de energielabels en de introductie van een nieuwe nieuwbouwnorm, waarbij de energievraag volledig moet bestaan uit hernieuwbare energie. Op een aantal belangrijke punten is het door de lobby van Aedes gelukt om het voorstel aan te passen. Zo mogen lidstaten die na 2019 hun labelschaal hebben herzien, die blijven gebruiken tot 2030. Daarnaast is groene energie van het stroomnet toegevoegd aan de definitie van hernieuwbare energie in een nul-emissiegebouw, blijven zonnepanelen meetellen bij de bepaling van het energielabel en komen er geen verplichtingen voor de installatie van zonnepanelen bij bestaande bouw.

Waar FF55 de wetgevende kant van de European Green Deal omvat, ziet de New European Bauhaus op de culturele kant door een culturele en creatieve dimensie aan de European Green Deal toe te voegen, en het gesprek aan te gaan over een duurzame, inclusieve en esthetische woonomgeving voor de toekomst. De sociale huursector is via Housing Europe als partnerorganisatie aangesloten bij New European Bauhaus.

December

In de bijeenkomst van 8 december gaf Jos Smeets een presentatie over de uitdagingen waarmee het toekomstige woonbeleid in het algemeen en de huisvesting van ouderen in het bijzonder worden geconfronteerd. Het nationale beleid is er altijd op gericht geweest ouderen langer thuis te laten wonen. Het beeld dat ouderen in hun laatste levensfase naar een verpleeghuis gaan, is niet correct. De uitdaging voor de toekomst is dan ook om deze kwetsbare ouderen langer zelfstandig thuis te laten wonen, geholpen door vitale ouderen, mantelzorgers, professionele zorg en ondersteund door technologie. Deze uitdaging kent drie aspecten: 1. De kwetsbaren zo vitaal mogelijk houden, 2. Welke woonvormen zijn het meest geschikt?, 3. Hoe kan dit zo goed mogelijk worden georganiseerd? Het eerste aspect is vanuit drie invalshoeken belicht: leefstijlen, etnische achtergrond, intergenerationele woonvormen. Bij de eerste invalshoek zijn de verschillende leefstijlen besproken en de vraag of er een synergie tussen de leefstijlen bestaat waarmee de vitaliteit van kwetsbare ouderen vergroot kan worden. Bij de tweede invalshoek stond de etnische achtergrond van ouderen centraal, met daarbij de vraag of hun vitaliteit versterkt kan worden door rekening te houden met hun culturele achtergrond. De RvA constateert dat bij de kwetsbaren de niet-westerse allochtonen oververtegenwoordigd zijn. Specifieke voorzieningen voor deze

groep zijn te overwegen. Bij de derde invalshoek is ingezoomd op meergeneratiewonen, dat ruimte biedt aan waarden als gezamenlijkheid, sociale cohesie en hulpvaardigheid. Deze woonvorm moet niet geïdealiseerd worden. De kans op conflicten is aanwezig, wat een zekere mate van solidariteit veronderstelt tussen jongeren en ouderen. Bij het aspect 'woonvormen' is uitgegaan van de aanname dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig willen wonen. Over de vraag hoelang ze zelfstandig blijven wonen, is van gedachten gewisseld aan de hand van keep-, push- en pullfactoren in relatie tot alternatieve woonvormen en de mate van collectiviteit. Alternatieve woonvormen kunnen de lichamelijke en geestelijke achteruitgang van ouderen voorkomen, uitstellen of verminderen. Met een continuüm van care en cure wordt de kring van mantelzorgers uitgebreid. Intergenerationele burenhulp is vanzelfsprekend als de sociale samenhang in wooncomplexen en buurten wordt bevorderd. Een potentieel van vrijwilligers wordt hiermee gemobiliseerd. Wat betreft de mate van collectiviteit zijn kleinere woonvormen persoonlijker, maar ook kwetsbaarder, omdat de afhankelijkheid van de verzorger groter is. Grootschaliger woonvormen zijn anoniemer met het risico van vereenzaming. De zorg is echter minder kwetsbaar. Binnen grootschalige complexen kunnen ook kleinschalige gemeenschappen bestaan met veel ruimte voor het individu. In die zin zijn woonvormen te beschouwen als een mozaïek van gemeenschappen met poreuze grenzen. Het derde aspect is besproken in relatie tot de institutionalisering van wonen en zorg en de vermaatschappelijking die daarop volgde. Vermaatschappelijking impliceert een verandering in de organisatie, omkadering en financiering van wonen en zorg. Nieuwe woonvormen zijn hierbij een belangrijke randvoorwaarde, wat ook geldt voor investeren in gebruiksvriendelijke technologie. Het zijn de beleidsdilemma's die Wooninc. en Vitalis dwingen om kritisch na te denken over hoe kwetsbare ouderen langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen.

Eindhoven, maart 2023.